

Presiunile cu care se confruntă avocații din România au fost detaliate în Raportul întocmit de CCBE privind statul de drept (2021), care a fost transmis Comisiei Europene

- *CCBE solicită Comisiei Europene o nouă definiție a statului de drept, care să includă explicit și avocații*
- *Independența avocaților și a barourilor este legată necondiționat de independența celorlalți actori ai sistemului judiciar și face parte din independența sistemului judiciar. Avocații au un rol esențial în prevenirea abuzului de putere.*
- *Extras din Raportul CCBE către Comisia Europeană privind ingerințele asupra exercitării profesiei de avocat în România*
- *Concluziile CCBE privind unele tendințe periculoase pentru drepturile cetățenilor în UE și pentru profesia de avocat*
- *Raportul CCBE privind statul de drept (eng. și fr.)*

În raportul privind statul de drept 2020, transmis Comisiei Europene, CCBE evidențiază cele mai importante evoluții ale statului de drept care implică profesia de avocat și solicită, în special, **recunoașterea faptului că independența avocaților și a barourilor este o componentă indispensabilă a independenței sistemului de justiție și a statului de drept.**

CCBE solicită Comisiei Europene o nouă definiție a statului de drept, care să includă explicit și avocații

În acest raport, și prin scrisori către Comisia Europeană, CCBE și organizațiile profesionale naționale au solicitat în mod repetat Comisiei să dezvolte o definiție clară a statului de drept la nivelul UE, care include în mod explicit avocații și rolul lor în administrarea justiției. Abia atunci ar putea fi monitorizată în mod eficient independența avocaților și a organizațiilor reprezentative ale acestora și vor putea fi protejate la nivelul UE și, în consecință, la nivelul statelor membre.

Pe baza unei definiții revizuite a statului de drept în UE, s-ar putea stabili măsuri preventive efective în acest sens. Acest lucru ar duce la participarea și consultarea permanentă a organizațiilor avocaților atât la nivelul UE, cât și la nivel național, cu privire la chestiuni care

influențează valorile de bază ale profesiei, dar cel mai important, care îi afectează pe cetățenii pe care aceștia îi reprezintă și drepturile fundamentale pe care încearcă să le susțină.

Independența avocaților și a barourilor este legată necondiționat de independența celorlalți actori ai sistemului judiciar și face parte din independența sistemului judiciar. Avocații au un rol esențial în prevenirea abuzului de putere.

CCBE împărtășește pe deplin preocupările Comisiei Europene în ceea ce privește necesitatea de a spori independența judiciară, în special în anumite state membre ale UE.

Independența avocaților și a barourilor este legată necondiționat de independența celorlalți actori ai sistemului judiciar și face parte din independența sistemului judiciar în general. Independența avocaților este importantă pentru a apăra în mod corespunzător clienții, inclusiv în acțiunile lor împotriva statului, pentru a proteja avocații să nu fie identificați cu clienții lor, pentru a construi încrederea între avocați și clienții lor, pentru a întări statul de drept și pentru **a-și exercita rolul de neînlocuit în ceea ce privește prevenirea abuzului de putere.**

Extras din Raportul CCBE către Comisia Europeană privind ingerințele asupra exercitării profesiei de avocat în România

Uniunea Națională a Barourilor din România a raportat îngrijorările față de încălcarea gravă a drepturilor avocaților din România. Uniunea Națională a Barourilor din România, prin mai multe cazuri larg mediatizate, a dezvăluit practici în cadrul procedurilor penale care încalcă exercitarea liberă a profesiei de avocat și principiile statului de drept. Aceste practici se referă în special la¹:

- Identificarea avocaților cu clienții lor și, prin extensie, cu afilierile politice ale clienților lor sau cu infracțiunile de care aceștia sunt acuzați;

¹ Annex no. 1 – [Identifying the lawyers with their clients](#) Annex no. 2 – [Accusing the lawyer of profession-specific activities, including certain legal reasoning](#) Annex no. 3 – [Hearing the lawyers as witnesses in cases filed against their clients](#) Annex no. 4 – [Prosecuting lawyers regarding activities performed in view of court rulings considered wrong by the prosecutors](#)

- Acuzarea avocaților pentru “delicte de opinie”, pentru raționamentele juridice pe care le-au avut în vedere în susținerea intereselor clientului și pentru demersuri făcute în exercițiul normal al profesiei;
- Încălcarea secretului profesional prin convocarea avocaților la audieri în calitate de martori, în dosare îndreptate împotriva clienților lor și prin percheziții abuzive la sediile profesionale, de unde sunt ridicate documente en gros, chiar dacă nu au legătură cu ancheta;
- Încălcarea principiului egalității de arme prin practica devenită sistemică a transmiterii dosarului cauzei la unitatea de parchet în vederea analizării posibilității exercitării căii de atac, precum și în vederea motivării căii de atac, în condițiile în care acest drept nu este recunoscut în egală măsură și apărării și fără garanții privind păstrarea integrității probelor din dosar;
- Acuzarea avocaților care au folosit în exercițiul profesiei în fața autorităților hotărâri judecătorești definitive și irevocabile considerate greșite de către procurori;
- Practica motivării cu întârziere a hotărârilor judecătorești, astfel încât persoana condamnată nu poate exercita căile de atac prevăzute de lege într-un termen rezonabil și este împiedicată a se adresa instanțelor internaționale;

Potrivit UNBR, aceste practici care au devenit sau tind să devină sistemice afectează exercițiul liber al profesiei de avocat, încalcă egalitatea de arme, secretul profesional și, prin toate acestea, dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil al cetățeanului.

Concluziile CCBE privind unele tendințe periculoase pentru drepturile cetățenilor în UE și pentru profesia de avocat

CCBE subliniază importanța pentru toți avocații de a avea independența și libertatea de a-și desfășura activitatea îndeplinind îndatoririle lor profesionale, fără teama de represalii, obstacole, intimidări sau hărțuire, pentru a întări independența și integritatea justiției și pentru a-i menține autoritatea.

Pandemia COVID-19 a dus la riscuri sistemice pentru statul de drept în Europa. CCBE și-a exprimat îngrijorarea în raport cu măsurile de urgență, în lumina absenței de facto a

monitorizării parlamentare și a controlului judiciar și a pledat pentru clauze de caducitate adecvate în privința acestor măsuri.

De asemenea, CCBE a adus în atenția Comisiei Europene cazuri și exemple privind interferențe asupra independenței avocaților, încălcări ale confidențialității relației avocat – client protejate prin lege, identificarea avocaților cu clienții lor, obstacole în calea accesului la justiție și atacurile și amenințările la adresa avocaților individuali, care au dus la subminarea statului de drept, încălcarea drepturilor fundamentale și a principiilor democratice.

Au fost raportate informații îngrijorătoare despre mai multe cazuri în legătură cu interceptarea ilegală a interceptărilor telefoanelor avocaților din Franța, Italia și Lituania. Există, de asemenea, o serie de cazuri raportate care se referă la percheziționarea birourilor avocaților (în Estonia, Polonia, Germania, România).

Organizațiile profesionale belgiene, germane, maghiare, italiene, slovace și române au raportat că avocații au fost asociați cu clienții lor, ducând la atacuri nedrepte asupra avocaților în exercițiul îndatoririlor profesionale. În anexa raportului CCBE privind statul de drept sunt furnizate exemple concrete de arestări ale avocaților în Polonia, Belgia și România.

Din păcate, s-au primit și informații despre cazuri și exemple de amenințări la adresa siguranței fizice avocaților care decurg din activitățile lor profesionale, de exemplu, în Germania, Slovenia, Olanda.

CCBE a fost, de asemenea, informat cu privire la o decizie recentă a Curții de Casație din Franța de reducere a domeniului de aplicare a secretului profesional în cazurile antifraudă. Mai multe organizații profesionale au informat CCBE despre provocările cu privire la secretul profesional, care sunt dăunătoare pentru profesie și pentru asigurarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor (de ex. Belgia, Republica Cehă, Franța, Lituania, România). Acest lucru este relevant mai ales atunci când vine vorba de transpunerea și implementarea legislației UE la nivel național.

Austria, Lituania, Danemarca, Germania, Suedia, Franța au raportat încercări îngrijorătoare de a compromite și de a interfera cu secretul profesional legal și cu principiile independenței avocaților prin "[gold plating](#)", în transpunerea directivelor UE privind schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul impozitării, în legătură cu aranjamente transfrontaliere raportabile (Directiva DAC6).

Mai mulți respondenți naționali (de exemplu, din Malta, Germania, Danemarca, Republica Cehă și Suedia) s-au referit la interferențele cu secretul profesional, care rezultă din normele și cerințele privind spălarea banilor.

Normele privind protecția datelor au fost invocate pentru a argumenta refuzurile primite cu privire la informațiile solicitate de avocați (de exemplu, în Lituania).

Organizația profesională din Ungaria a informat CCBE despre protestele lor împotriva comunicărilor înșelătoare furnizate presei împotriva avocaților și despre o modificare a unei legi privind despăgubirile care trebuie plătite persoanelor reținute, care ar putea avea consecințe dăunătoare atât accesului la justiție, cât și asupra profesiei de avocat.

CCBE constată că discuțiile publice și politice cu privire la chestiuni judiciare au devenit mai aprinse și mai disputate, în detrimentul faptelor obiective care necesită atenție. Acest lucru pune în pericol încrederea cetățenilor și are potențialul de a periclita statul de drept. CCBE își manifestă îngrijorarea față de faptul că acest discurs public agresiv ar putea afecta treptat siguranța fizică a actorilor justiției, inclusiv avocați.

Cazurile particulare, exemplele concrete și tendințele menționate mai sus sunt cuprinse în rapoartele naționale din anexa raportului CCBE.

Raportul CCBE privind statul de drept – EN

https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/ROL/EN_RoL_20210326_CCBE-contribution-for-the-RoL-Report-2021.pdf

Raportul CCBE privind statul de drept – FR

https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/ROL/FR_RoL_20210326_CCBE-contribution-for-the-RoL-Report-2021.pdf